GEMEENTEBELANGEN

Verkiezingsprogramma GemeenteBelangen
2026-2030

Voorwoord

Voorwoord van de lijsttrekker/fractievoorzitter

Vol trots presenteer ik u het verkiezingsprogramma van GemeenteBelangen. Met dank aan alle input van vele betrokkenen staat hier een geweldig resultaat.

Soms loopt het leven anders dan gepland. Zowel privé als binnen onze partij hebben we de afgelopen 4 jaar te maken gehad met ziekte, uitdagingen en veranderingen. Dat was niet altijd makkelijk. Juist daardoor besef ik hoe waardevol het is om samen weer vooruit te kunnen kijken, met nieuwe energie, vertrouwen en een gedeelde visie.

Het is geen statisch programma, maar een levend werkdocument dat meebeweegt met de tijd, de samenleving en vooral met de mensen in onze gemeente. Als lijsttrekker/fractievoorzitter ben ik er trots op dat we binnen onze partij de ruimte nemen om voortdurend in gesprek te blijven, met elkaar én met de inwoners van de gemeente Raalte.

Onze manier van politiek bedrijven is geworteld in de lokale gemeenschap. We zijn geen partij van grote woorden, maar van luisteren, verbinden en doen. We staan met beide benen in de dorpen, kennen de mensen, en weten wat er speelt. Dat maakt onze politiek realistisch, praktisch en betrokken. We geloven dat beleid niet alleen van binnenuit moet komen, maar ook gevoed moet worden door wat er leeft buiten het gemeentehuis. Daarom is dit visiedocument niet alleen richtinggevend, maar ook ontvankelijk voor verandering.

GemeenteBelangen staat voor stabiliteit, integriteit en vooruitgang. We nemen verantwoordelijkheid, zijn positief kritisch en werken samen met iedereen die onze gemeente sterker wil maken. Onze missie is helder: we willen het verschil maken voor inwoners en ondernemers, met oog voor een schoon, groen en veilig leefmilieu. Daarbij verliezen we niemand uit het oog, we staan voor een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Ik nodig u uit om dit document niet alleen te lezen, maar ook als uitnodiging te zien: tot gesprek, tot samenwerking, en tot gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst van onze gemeente.

Met vriendelijke groet,

Irene Weertman-Halfwerk
Lijstrekker en fractievoorzitter GemeenteBelangen

Inhoudsopgave

Inleiding, visie en uitgangspunten 4
1. Wonen: Een thuis voor iedereen 5
1.1. Passend en betaalbaar wonen voor alle inwoners 5
1.2. Kwaliteit van dorpen en wijken 6
2. Leefbaarheid 7
2.1. In elk dorp en wijk een dorpsambitieplan 7
2.2. Vrijwilligersorganisaties worden ondersteund en ontzorgd 8
2.3. De bereikbaarheid van alle kernen verbeteren 8
2.4. Het behouden van cultuur en evenementen, ook in de kernen 9
3. Veiligheid 10
3.1. Versterken sociale cohesie en vertrouwen 10
3.2. Veilig wonen en leven voor inwoners en ondernemers 11
3.3. Weerbare samenleving 11
4. Sociaal Domein 12
4.1. Dorpsondersteuner in elke kern en het buitengebied 12
4.2. Zorg en ondersteuning dichtbij 13
4.3. Verbonden samenleving, tegen eenzaamheid en uitsluiting 13
4.4. Iedereen moet mee kunnen doen 14
5. Betaalbare gemeentefinanciën 15
5.1. Beperken stijging van inwonerslasten 15
5.2. Balans brengen in inkomsten en uitgaven van goede jeugdzorg 15
5.3. Financiële degelijkheid en het kunnen opvangen van tegenvallers 16
6. Natuur, milieu en energie 17
6.1. Lokale energietransitie met sociale rechtvaardigheid 17
6.2. Klimaatadaptatie en waterbeheer 18
6.3. Biodiversiteit en vergroening van de leefomgeving 18
6.4. Samen naar een gedragen beleid voor duurzame opwek 19
6.5. Circulair denken: minder afval, meer hergebruik 20
7. Lokale economie 21
7.1. Ontwikkeling van bedrijvenlocaties in dorpen 21
7.2. Een nieuwe Economische Agenda 2040 22
7.3. Een betere match tussen onderwijs en arbeidsmarkt 23
8. Veranderingen in het buitengebied 24
8.1. Ruimte bieden aan agrarische ondernemers 24
8.2. Zorgvuldig bouwen in het buitengebied 24
8.3. Geen extra lokale regels voor agrariërs 25
9. Bestuurlijke betrouwbaarheid 26
9.1. Vertrouwen van inwoners en ondernemers versterken 26
9.2. Bestuurlijke betrouwbaarheid in het hart van de samenleving 27
9.3. Regionale verbinding met Zwolle, Twente en Stedendriehoek 27
10. Colofon & Verantwoording 28

Inleiding, visie en uitgangspunten

Inleiding

GemeenteBelangen is een lokale partij die al sinds 1986 meedoet in de politiek van de gemeente Raalte. Wij denken niet in links of rechts, maar in wat goed is voor alle inwoners en ondernemers. Ons doel is duidelijk: een gemeente waarin iedereen prettig kan wonen, werken en leven – in alle dorpen en in het buitengebied. Dit programma geeft richting voor de komende vier jaar. Het is geen dichtgetimmerd plan, maar een uitnodiging om samen te werken aan een sterke, leefbare gemeente.

Onze Visie

Wij geloven in een gemeente die dichtbij de mensen staat, waar besluiten niet van bovenaf komen maar samen met inwoners, verenigingen en ondernemers worden genomen. We kiezen voor vooruitgang, maar wel met gezond verstand. Niet de weg van de minste weerstand maar de weg van kwaliteit en draagvlak. We willen een gemeente die betrouwbaar, financieel gezond en toekomstgericht is. Een plek waar iedereen mee kan doen, waar we omzien naar elkaar en waar ruimte is voor initiatieven van onderop.

Onze Uitgangspunten

- **Inwoners centraal** – We luisteren, betrekken en beslissen samen. Uw stem telt.
- **Vooruitgang met balans** – Groei in wonen, werken en voorzieningen, maar met oog voor leefbaarheid, natuur en infrastructuur.
- **Sterke dorpen en buitengebied** – Iedere kern doet mee. We versterken voorzieningen, verenigingen en noaberschap.
- **Betaalbaar en bereikbaar** – Wonen, zorg en mobiliteit moeten voor iedereen toegankelijk blijven.
- **Duurzaam en eerlijk** – We werken aan een groene toekomst, maar op een manier die haalbaar en betaalbaar is voor iedereen.
- **Financiële degelijkheid** – We gaan verstandig om met geld en houden de lasten voor inwoners zo laag mogelijk.
- **Bestuurlijke continuïteit** – Betrouwbaar bestuur dat verantwoordelijkheid neemt en koersvast is.

Met deze uitgangspunten bouwen we samen aan een gemeente waar we trots op zijn. Wilt u meedenken of meepraten, u bent altijd welkom!

1. Wonen: Een thuis voor iedereen

Groei moet in balans zijn met onze leefomgeving en infrastructuur. We bouwen niet om het bouwen, maar bouwen met kwaliteit, draagvlak en oog voor onze kernen. De gemeente Raalte heeft de ambitie om in tien jaar tijd fors te groeien in het aantal woningen. Dankzij GemeenteBelangen zijn er voor elke kern groeibeelden gemaakt die laten zien waar kansen liggen om alle kernen uit te breiden. Toch is het voor veel inwoners nog steeds moeilijk om een passende woning te vinden.

Prijzen stijgen, waardoor starters vaak buiten de boot vallen. Er is te weinig doorstroming, waardoor gezinnen en ouderen vastzitten. Voor alleenstaanden en inwoners met een gemiddeld inkomen is een koopwoning vaak onbereikbaar. Tegelijkertijd is er een groot gat tussen sociale huur en de vrije sector, wat leidt tot een enorme druk op de sociale huurwoningen.

Wat deze groepen gemeen hebben, is dat de keuzevrijheid beperkt is en het perspectief op een passende woning ontbreekt. GemeenteBelangen vindt dat een huis voor iedereen bereikbaar moet zijn, een plek die niet alleen een dak boven het hoofd biedt, maar ook echt een thuis is. Tegelijkertijd waarschuwen organisaties als het Oversticht ons om bij het snel bouwen van huizen goed de kwaliteit in de gaten te houden van de complete wijken, zodat we in de toekomst niet enorme renovatieopgaven hoeven te doen.

GemeenteBelangen onderschrijft het belang van woningbouw, maar vindt niet dat het bouwen van 3.000 woningen de komende zeven jaar een doel op zich moet zijn. Van deze 3.000 woningen zijn er 1.500 bedoeld voor onze eigen inwoners en 1.500 voor bovenregionale instroom, onder andere vanuit Zwolle.

Wij vinden dat de gemeente goed moet kijken naar de draagkracht van onze omgeving. Onze ontsluitingswegen, zoals de N35 met het kruispunt Bos, lopen nu al tegen hun capaciteit aan. Een uitbreiding met 3.000 woningen vergroot de druk op het verkeersnet en op voorzieningen zoals het stroomnet, supermarkten, scholen en horeca. Daarom wil GemeenteBelangen dat er slim onderhandeld wordt over de bovenregionale woningbouwopgave.

Onze ambitie:

1. We zorgen voor passend en betaalbaar wonen voor alle inwoners.
2. Daarnaast zetten we in op leefbare dorpen en wijken met kwaliteit.

1.1. Passend en betaalbaar wonen voor alle inwoners

Een huis moet passen bij de levensfase, het budget en de leefomgeving. Daarom zorgen we voor woningen in verschillende categorieën: starterswoningen, gezinswoningen, levensloopgeschikte woningen en kleinschalige appartementen voor bijvoorbeeld alleenstaanden. We zijn voorstander van initiatieven zoals hospitaverhuur of CPO, zodat inwoners zelf invloed kunnen uitoefenen en er gebouwd wordt wat lokaal nodig is, en we zijn voorstander om weer meer mogelijkheden te bieden voor seniorenvoorzieningen en aanleunwoningen.

Starters en alleenstaanden hebben nu nauwelijks toegang tot de woningmarkt, terwijl ouderen en gezinnen vastzitten. Doorstroming komt nauwelijks op gang en

de druk op sociale huur neemt verder toe. Alleen door gericht in te zetten op passend en betaalbaar bouwen houden we wonen bereikbaar voor iedereen.

Ons doel is daarom dat wonen weer bereikbaar is voor iedereen, met extra aandacht voor senioren (dit bevordert doorstroming), starters en alleenstaanden (kleinere woningen). GemeenteBelangen wil in iedere kern een gezonde mix van koop- en (midden)huurwoningen, betaalbare woningen en levensloopbestendige woningen, in overeenstemming met de lokale behoefte. Wij zien daarbij ook kansen in vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied..

Onze concrete plannen:

- Elke kern krijgt een concreet aanbod dat aansluit bij de lokale woonbehoefte.
- We zetten in op het bouwen van woningen die de doorstroming bevorderen, bijvoorbeeld kleinere woningen voor senioren.
- Gemeentelijke regelingen, zoals de starterslening, actualiseren en toekomstbestendig maken.
- Structurele inzet van de wooncoach voor alle inwoners om de keten van doorstroming te bevorderen.
- Actieve ondersteuning van CPO en andere initiatieven vanuit inwoners.
- Zorgen voor een gezonde mix van koop, (midden)huur en bijzondere woonvormen, zoals woningdelen of hospitaverhuur, verzorgingstehuizen en aanleunwoningen.

1.2. Kwaliteit van dorpen en wijken

Wonen gaat verder dan alleen een huis. Wijken en dorpen moeten gezond, groen en verbonden zijn. Daarom vinden we dat er bij nieuwbouw altijd aandacht moet zijn voor leefbaarheid: ruimte voor spelen en ontmoeten, duurzame en natuurinclusieve bouw en het behoud van dorpse identiteit. Zo bouwen we niet alleen huizen, maar ook gemeenschappen, waarbij we ook kijken naar bereikbaarheid en (sociale) veiligheid. Juist in tijden waarin we elkaar steeds minder kennen, is dat van groot belang. Wanneer er alleen huizen bijkomen zonder voorzieningen, groen of ontmoetingsplekken, verliest een dorp zijn leefbaarheid en identiteit. Groei moet bijdragen aan de kracht van onze kernen, niet eraan afdoen, daarom willen we groeien in balans.

Ons doel is daarom om te bouwen met oog voor leefbaarheid en kwaliteit, waarbij wijken en dorpen niet alleen plek bieden om te wonen, maar ook om te leven, met ruimte voor groen, spelen en ontmoeten.

Onze concrete plannen:

- Ontwikkelen en toepassen van een leefbaarheidstoets bij grotere projecten.
- Nieuwbouw zoveel mogelijk natuurinclusief, circulair en biobased bouwen.
- Creëren van gemengde wijken waar jong en oud samenleven met oog voor noaberschap.
- Dorpshuizen en verenigingen versterken als hart van ontmoeting en verbinding.
- Zorgen voor veilige en vlotte bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto, met extra aandacht voor brede, goed onderhouden en schone fietspaden die aansluiten op het OV- en wegennet.

2. Leefbaarheid

De leefbaarheid in de gemeente Raalte staat onder druk. Er verdwijnen voorzieningen, zoals die voor jongeren. Daarnaast wordt het voor verenigingen steeds moeilijker om voldoende vrijwilligers te werven. Het woningaanbod blijft achter en eenzaamheid onder ouderen en jongeren neemt toe. Het is dan ook niet verrassend dat de gemeente Raalte in de Leefbarometer is gezakt van zeer goed naar goed. Het gaat wat betreft de leefbaarheid in de gemeente Raalte op dit moment zeker niet slecht, maar er zijn wel redenen tot zorg. En als er niet tijdig bijgestuurd wordt, kan de leefbaarheid in de gemeente verder wegzakken tot een niveau dat niet langer acceptabel is.

GemeenteBelangen wil daarom actief inzetten op het verbeteren van de leefbaarheid in alle kernen. Aan de ene kant werkt GemeenteBelangen aan het verbeteren van de leefbaarheid door te werken aan andere thema's. Meer betaalbare woningen, een dorpsondersteuner in elke kern, het tegengaan van leegstand en verloedering en een sterke lokale economie zorgen ervoor dat de leefbaarheid in de gemeente Raalte omhooggaat.

Dat doen we enerzijds met fysieke maatregelen, zoals het realiseren van betaalbare woningen, het voorkomen van leegstand en verloedering en het creëren van een aantrekkelijke woonomgeving. Anderzijds zetten we in op sociale maatregelen, zodat inwoners meer betrokken zijn bij hun omgeving en elkaar blijven ontmoeten.

Daarnaast vindt GemeenteBelangen de leefbaarheid zo belangrijk dat we ook maatregelen nemen die primair gericht zijn op het vergroten van de leefbaarheid. We stimuleren het omzien naar elkaar om de sociale cohesie en veiligheid te verbeteren.

Onze ambitie:

1. In elk dorp en elke wijk een dorpsambitieplan.
2. Vrijwilligersorganisaties worden ondersteunt en ontzorgd.
3. De bereikbaarheid van alle kernen is verbeterd.
4. Het behouden van cultuur en evenementen, ook in de kernen.

2.1. In elk dorp en wijk een dorpsambitieplan

We willen de leefbaarheid in de dorpen versterken door inwoners actief te betrekken bij hun eigen toekomst. Dorpsambitieplannen vormen daarbij een belangrijk middel: ieder dorp ontwikkelt een plan dat past bij de eigen identiteit en waarin thema's als speelruimte, mobiliteit, ontmoeting en cultuur samenkomen. Het doel is dat inwoners zich eigenaar voelen van deze plannen, zelf initiatief nemen en betrokken blijven bij de uitvoering. Zo worden kleine projecten zichtbaarder, beter op elkaar afgestemd en dragen ze bij aan een prettige woonomgeving. Wij willen dat ieder dorp daarbij ook een eigen begroting krijgt, zodat zij zelf kunnen bepalen wat de prioriteit is.

Ons doel is daarom dat in elk dorp dorpsambitieplannen zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd.

Onze concrete plannen:

- Ondersteuning van dorpen bij het opstellen van hun ambitieplannen door het proces te faciliteren, financiële middelen beschikbaar te stellen en kennis en netwerken aan te bieden die de dorpen overstijgen.

2.2. Vrijwilligersorganisaties worden ondersteunt en ontzorgt

Vrijwilligers ervaren hinder van administratieve taken, terwijl GemeenteBelangen juist meer ruimte wil bieden, zodat vrijwilligers flexibel kunnen bijdragen. Door drempels te verlagen en ondersteuning te bieden, willen we een bredere en meer diverse groep mensen betrekken bij het vrijwilligerswerk. Zo krijgen ook kleine organisaties meer continuïteit en wordt vrijwilligerswerk aantrekkelijker voor jong en oud.

Ons doel is daarom dat vrijwilligersorganisaties bezig zijn met waarvoor ze zijn opgericht, en niet met randzaken..

Onze concrete plannen:

- Flexibele vrijwilligerspools, zodat mensen laagdrempelig en naar eigen mogelijkheden kunnen meedoen.
- Creëren van een overkoepelende structuur die administratieve lasten verlicht, bijvoorbeeld door het overnemen van taken zoals penningmeesterschap of verantwoording.

2.3. De bereikbaarheid van alle kernen verbeteren

GemeenteBelangen wil met de ontwikkeling van regionale mobiliteitshubs de bereikbaarheid van alle kernen verbeteren. Door goede overstappunten te creëren waar bus, trein, fiets en deelmobiliteit samenkomen, krijgen inwoners ook zonder eigen vervoer toegang tot voorzieningen, werk en sociale contacten. Daarmee wordt sociaal isolement tegengegaan en blijft de leefbaarheid in de dorpen op peil. De hubs sluiten aan bij de dorpsambitieplannen, zodat iedere kern een oplossing krijgt die past bij de lokale identiteit.

Daarnaast pleiten we voor het verbreden van fietspaden, zodat deze ook toegankelijk zijn voor mindervaliden, bijvoorbeeld voor rolstoelfietsen. Hiermee vergroten we de inclusiviteit en zorgen we dat iedereen er veilig en comfortabel gebruik van kan maken.

Ons doel is daarom om alle kernen beter bereikbaar te maken via verbeterd openbaar vervoer en toegankelijke mobiliteitsvoorzieningen, zoals bredere fietspaden voor mindervaliden.

Onze concrete plannen:

- Onderzoek per kern naar de vervoersbehoefte en mogelijke locaties voor een hub, met gebruikmaking van provinciale subsidies.
- Starten van pilots in enkele kernen en de ervaringen gebruiken om het concept verder uit te rollen: samen met inwoners, ondernemers en organisaties hubs inrichten met voorzieningen zoals fietsenstallingen, oplaadpunten en deelmobiliteit, zodat ze niet alleen functioneel zijn maar ook bijdragen aan een levendig dorpsleven.
- Bij de inrichting van de hubs wordt ook gekeken naar de directe infrastructuur, zoals het verbreden van fietspaden. Zo worden deze beter toegankelijk voor mindervaliden, bijvoorbeeld gebruikers van rolstoelfietsen, en wordt inclusieve mobiliteit actief bevorderd.

2.4. Het behouden van cultuur en evenementen, ook in de kernen

GemeenteBelangen ziet dat met een relatief kleine subsidie veel kan worden bereikt, zoals in het verleden al is gebleken. Daarom willen we niet alleen kijken naar financiële bijdragen, maar ook naar praktische zaken zoals vergunningen. Op dit moment kost een vergunning voor een klein feest vaak evenveel als voor een groot evenement, en dat vinden wij scheef. Dit vraagt om een eerlijker systeem dat recht doet aan de verschillen in omvang en impact.

GemeenteBelangen wil dit rechtzetten door categorieën aan te passen, zodat het gelijkheidsbeginsel behouden blijft. Bijvoorbeeld: een feest met 100.000 bezoekers moet in een andere categorie vallen dan een evenement met 5.000 bezoekers. Nu is het verdeeld in ongelijke categorieën, en dat werkt niet. Op deze manier spreiden we de lasten eerlijker, zodat ook kleine evenementen, die zo kenmerkend zijn voor onze kernen, behouden kunnen blijven.

Ons doel is een eerlijk en transparant evenementenbeleid, zowel inhoudelijk als financieel.

Onze concrete plannen:

- Herzien van het evenementenbeleid door invoering van een gedifferentieerd tariefstelsel voor vergunningen, waarbij de kosten worden afgestemd op de omvang en impact van het evenement. Zo valt een feest met 100.000 bezoekers in een andere categorie dan een evenement met 5.000 bezoekers.
- Aanpassen van de categorie indeling om scheefgroei te voorkomen en het gelijkheidsbeginsel te respecteren.
- Beter spreiden van lasten, zodat kleine, lokale evenementen, die belangrijk zijn voor de kernen, betaalbaar blijven en niet verdwijnen.

3. Veiligheid

In de gemeente Raalte leven we in een relatief veilige woonomgeving. Diefstal, inbraken of geweldsmisdrijven komen naar verhouding weinig voor en het veiligheidsgevoel van inwoners is hoog. We kennen elkaar en kijken naar elkaar om. Tegelijkertijd leven we in een samenleving waar dit niet altijd meer vanzelfsprekend is. Gevoelens van wantrouwen in elkaar en in de overheid nemen toe. Online is het makkelijk om dreigementen te uiten of complotten te verspreiden. Ondermijning van onze samenleving door criminele organisaties neemt toe. Mensen worden onzeker doordat de wereld onzeker is geworden.

We kunnen lokaal geopolitieke ontwikkelingen of digitale culturen niet beïnvloeden. Wat we wel kunnen doen, is een veilige woon- en leefomgeving in onze gemeente creëren, de sociale cohesie en het vertrouwen versterken en inwoners en ondernemers weerbaar maken tegen externe ontwikkelingen.

Onze ambitie:

1. Veilig wonen en leven voor inwoners en ondernemers.
2. Versterken sociale cohesie en vertrouwen.
3. Weerbare samenleving.

3.1. Versterken sociale cohesie en vertrouwen

De belangrijkste basis voor een veilige samenleving is dat we elkaar kennen, vertrouwen en gelijkwaardig behandelen. We hebben daar in onze dorpen en wijken een goede basis voor liggen met onze plaatselijke belangen, dorpsfeesten, sport- en culturele verenigingen en geloofsgemeenschappen. Dit staat echter onder druk. We leven meer en meer in een digitale samenleving en vrijwilligerswerk is niet meer vanzelfsprekend. Discriminatie en racisme nemen toe, waardoor inwoners niet meer zichzelf kunnen zijn.

Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat femicide, huiselijk geweld of eerwraak toenemen en dat criminele organisaties gebruikmaken van deze ontwikkelingen. Via social media worden jongeren verleid om deel te nemen aan allerlei illegale activiteiten, zoals drugs- en mensenhandel. Ouderen worden slachtoffer van babbeltrucs en raken, naast kostbaarheden, vooral hun vertrouwen kwijt.

Ons doel is daarom dat inwoners elkaar blijven ontmoeten in een sociale, inclusieve samenleving waar we elkaar kennen, vertrouwen en voorkomen dat kwaadwillenden een kans krijgen.

Onze concrete plannen:

- We ondersteunen en stimuleren initiatieven die racisme en discriminatie op basis van levensovertuiging, ras, geslacht of welke grond dan ook tegengaan, bijvoorbeeld door bij evenementen actief aandacht te besteden aan inclusiviteit en gelijke behandeling.
- We zorgen dat de dorpsondersteuner, wijkagent en BOA's inwoners in hun wijk of dorp kennen.
- In elk dorp en elke wijk zorgen we, in samenwerking met het plaatselijk belang, voor een buurtapp of andere vormen van direct contact.

- Elk signaal van radicalisering, criminalisering en ondermijning wordt direct opgepakt in samenwerking met politie, justitie en maatschappelijke organisaties.

3.2. Veilig wonen en leven voor inwoners en ondernemers

Een veilig gevoel en daadwerkelijke veiligheid beginnen met elkaar kennen en omzien naar elkaar. Goed onderhoud en een goede inrichting van de openbare ruimte (wegen, parken en pleinen) dragen daar sterk aan bij. Afwezigheid van afval en vernielingen zorgt ervoor dat inwoners beter met de openbare ruimte omgaan. Wanneer hoofdroutes en tunnels in de gemeente goed verlicht zijn, voelen mensen zich veiliger. Leegstaande gebouwen, met name in het buitengebied, trekken criminele organisaties aan. Door de veranderingen in de agrarische sector zal dit risico de komende jaren alleen maar toenemen.

Ons doel is daarom om een schone en veilige openbare ruimte te realiseren die zo is ingericht dat mensen zich veilig voelen en criminele organisaties geen kans krijgen zich in de gemeente te vestigen.

Onze concrete plannen:

- Investeren in een goede kwaliteit van de openbare ruimte: schoon, veilig en snel herstel van vernielingen.
- Goede verlichting van alle hoofdfietsroutes en tunnels in de gemeente, bijvoorbeeld door dynamische verlichting;
- Nauw contact met pandeigenaren van leegstaande gebouwen over planvorming met hun gebouw.
- Stimulering van hergebruik of sanering van leegstaande gebouwen.

3.3. Weerbare samenleving

De wereld om ons heen verandert snel. Geopolitieke ontwikkelingen (oorlog in Oekraïne, onzekere bondgenoten, handelsoorlogen), veranderingen in het klimaat en snelle digitale ontwikkelingen zorgen voor allerlei onzekerheden. In het geval van een crisis, bijvoorbeeld een cyberaanval, langdurige stroomuitval, overstroming of voedseltekort, zijn we als samenleving niet altijd voorbereid. Wanneer we actie ondernemen als de crisis er is, is het te laat. We moeten daarom nú samenwerken, overheden, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties uit allerlei sectoren en inwoners, zodat we weerbaar kunnen handelen bij onzekerheden. Vrijwilligers en verenigingen kunnen hierin een cruciale rol vervullen.

Ons doel is daarom dat we in regionaal en lokaal verband voorbereid en weerbaar zijn tegen nu nog onbekende crisissen.

Onze concrete plannen:

- In regionaal verband organiseren we een taskforce weerbaarheid waarin overheden, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en inwoners vertegenwoordigd zijn. Deze taskforce heeft als opdracht om een actieplan op te stellen en uit te voeren.
- Met dorpen en wijken organiseren we bijeenkomsten om te komen tot plannen voor de inzet van vrijwilligers en verenigingen bij crisis.

4. Sociaal Domein

De gemeente Raalte kent een sterke traditie van Noaberschap: buren die naar elkaar omzien. Toch zien we dat deze vanzelfsprekende verbondenheid onder druk staat. Achter veel voordeuren speelt meer dan we denken. Onder andere alleenstaande ouders dragen een disproportioneel zware last: zij zijn opvoeder, kostwinner en mantelzorger in één. De stress stapelt zich op door complexe regelgeving, financiële onzekerheid en een gebrek aan passende ondersteuning. In sommige wijken ligt hun aantal zelfs boven het landelijk gemiddelde. Kinderen in deze gezinnen lopen een verhoogd risico op armoede en sociaal isolement.

Ook eenzaamheid onder jongeren en volwassenen neemt toe. Jongeren worstelen na de coronapandemie met sociale isolatie, prestatiedruk en mentale klachten. Volwassenen ervaren al jarenlang een gebrek aan betekenisvolle contacten, wat kan leiden tot gezondheidsproblemen zoals depressie. Beide groepen missen verbinding, maar de oorzaken en gevolgen verschillen.

Wat ze gemeen hebben, is dat ze te weinig gezien worden. Door activiteiten te ondernemen die aansluiten bij de persoon, of door het uitvoeren van vertrouwde rollen, kan het gevoel van verbondenheid toenemen en de levenskwaliteit verbeteren.

De gemeente Raalte neemt haar verantwoordelijkheid in de landelijke opvang van vluchtelingen en statushouders. Het handelingskader dat hiervoor is opgesteld, is een uiting van deze verantwoordelijkheid en vormt het fundament voor een menswaardige en rechtvaardige opvang. Wij kiezen voor oplossingen die de sociale cohesie en leefbaarheid in onze dorpen behouden. Dat betekent dat opvanglocaties zorgvuldig worden gekozen, met oog voor draagvlak en betrokkenheid van de buurt.

Niemand mag er alleen voor staan. Daarom kiest GemeenteBelangen voor Noaberschap 2.0: geen extra laag in het systeem, maar een menselijke aanvulling op wat nu ontbreekt. GemeenteBelangen kiest voor nabijheid, vertrouwen en verbinding, omdat niemand er alleen voor mag staan — zeker niet degenen die het minst gehoord worden.

Onze ambitie:

- Een dorpsondersteuner in elke kern en het buitengebied – zichtbaar, vertrouwd en dichtbij.
- Snelle, laagdrempelige hulp – zonder bureaucratie.
- Een samenleving waarin niemand tussen wal en schip valt.

4.1. Dorpsondersteuner in elke kern en het buitengebied

Wat er nu is, dekt de lading niet. Wijk- en kernteams werken hard, maar vooral op basis van aanmeldingen en binnen professionele structuren. Veel mensen melden zich niet — uit schaamte, wantrouwen of simpelweg omdat ze niet weten waar ze moeten zijn. Er is geen structurele, proactieve aanwezigheid in de dorpen en het buitengebied die deze signalen vroegtijdig oppikt. GemeenteBelangen wil dorpsondersteuners die proactief, zichtbaar en benaderbaar zijn — ook voor wie geen hulp durft te vragen.

Dorpsondersteuners zijn lokaal geworteld en herkennen vroegtijdig signalen van eenzaamheid, stille armoede en overbelasting bij alleenstaande ouders. Ze verbinden formele zorg met het informele netwerk en zijn een vertrouwd gezicht in de gemeenschap. Ze werken samen met vrijwilligers, verenigingen en scholen om echt te weten wat er speelt achter de voordeur. De dorpsondersteuners hebben mandaat en korte lijnen naar gemeente en zorgpartners en zijn getraind in het signaleren van stille armoede, eenzaamheid en stress bij alleenstaande ouderen.

Ons doel is dat iedere inwoner zich gezien voelt, weet waar hij of zij terechtkan en tijdig de juiste ondersteuning krijgt. Door preventie aan de voorkant, zoals investeren in mediation en vroegtijdige ondersteuning, voorkomen we dure escalaties aan de achterkant, zoals langdurige zorgtrajecten of juridische procedures.

Onze concrete plannen:

- In 2030 is in elke kern en het buitengebied een dorpsondersteuner actief en minimaal 80% van de inwoners weet de dorpsondersteuner te vinden bij vragen of zorgen.
- Jaarlijks minimaal 100 signaleringen van verborgen problematiek, zoals stille armoede of sociaal isolement.

4.2. Zorg en ondersteuning dichtbij

Vooral alleenstaande ouders hebben geen tijd of energie om hun weg te vinden in het systeem. Hulp moet niet alleen beschikbaar zijn, maar ook bereikbaar en begrijpelijk. De dorpsondersteuner biedt directe ondersteuning en voorkomt dat gezinnen tussen wal en schip vallen. Inwoners ervaren directe en begrijpelijke ondersteuning, vooral alleenstaande ouders, jongeren en gezinnen in kwetsbare situaties. Eén aanspreekpunt voorkomt dat mensen verdwalen in regels en loketten. In het rapport van de Kinderombudsman (Opgroeien in onzekerheid, 2025) wordt dit tevens geadviseerd. Aansluiting bij de 14 omgevingsvoorwaarden voor een goed leven is belangrijk. Armoede beïnvloedt kinderen breed en diepgaand, en effectieve bestrijding vraagt om een kindgerichte, samenhangende aanpak.
GemeenteBelangen wil zich hiervoor inzetten door zorg en ondersteuning dichtbij te organiseren.

Ons doel is dat (alleenstaande) ouders erkenning, ondersteuning en ruimte voor zelfzorg krijgen en dat jongeren en volwassenen weer verbinding en perspectief ervaren.

Onze concrete plannen:

- Terugbrengen van de wachttijden voor lichte jeugdzorg van gemiddeld 10 weken naar 4 weken in 2030
- Realisatie van één herkenbaar en toegankelijk loket, bekend bij 90% van de inwoners.
- Binnen 5 jaar zicht op alle alleenstaande ouders en passende hulp - financieel, praktisch en sociaal - voor minimaal 90%
- Oprichten van lokale jeugdteams die snel lichte hulp bieden
- Eén vast aanspreekpunt per gezin, zodat inwoners niet verdwalen in regels en instanties.
- Actief contact leggen met inwoners die zelf geen hulp vragen.

4.3. Verbonden samenleving, tegen eenzaamheid en uitsluiting

Eenzaamheid is geen individueel probleem, maar een maatschappelijk signaal.
Jongeren missen betekenisvolle contacten, ouderen verliezen hun netwerk. Zonder verbinding verliest een samenleving haar kracht. De dorpsondersteuner organiseert ontmoeting en legt verbinding tussen generaties. We doorbreken de armoedeval en bouwen aan een sterke, verbonden samenleving.
De verbondenheid blijkt ook uit onze keuzes bij de opvang van vluchtelingen en statushouders. Snelle integratie, passende begeleiding en het creëren van werk- en participatiekansen zijn voor ons vanzelfsprekend. **GemeenteBelangen** vindt dat de gemeente al vóór de voordeur verantwoordelijkheid moet nemen.

Ons doel is dat iedereen meedoet: jongeren, volwassenen, (alleenstaande) ouders, mensen in armoede, vluchtelingen en statushouders.

Onze concrete plannen:

- Eenzaamheid wordt actief bestreden via ontmoeting, maatjesprojecten en versterking van het dorpsleven.
- Deelname aan buurt- en maatjesprojecten stijgt met 30% in 5 jaar.
- Minimaal 10 nieuwe lokale initiatieven voor ontmoeting en verbinding per jaar.
- Uitbreiden van maatjesprojecten en buurtactiviteiten om eenzaamheid te verminderen.
- Dorpshuizen en verenigingen versterken als hart van ontmoeting en verbinding.
- Intergenerationele projecten: jongeren en ouderen samenbrengen.
- Armoede en vermogensongelijkheid bespreekbaar maken via lokale initiatieven.
- Hulpverlening voor kinderen richt zich op alle aspecten van het leven van kinderen — thuis, op school, in de buurt en in hun vrije tijd — dit sluit aan bij de 14 omgevingsvoorwaarden voor een goed leven (Kinderombudsman, rapport Opgroeien in onzekerheid, 2025).
- Opvanglocaties worden zo ingericht dat ze later ook voor andere maatschappelijke doeleinden inzetbaar zijn.
- Voordat een statushouder een woning betrekt, brengt een gemeentelijk consulent samen met de statushouder de verwachtingen in kaart, zorgt voor een warm welkom en betrekt de buurt actief bij de komst van nieuwe inwoners.

4.4. Iedereen moet mee kunnen doen

GemeenteBelangen wil dat Raalte een gemeente is waar iedereen meekan doen, meetelt en zich thuis voelt. Meedoen betekent volwaardig deelnemen aan het dagelijks leven, jong of oud, met of zonder beperking, zonder telkens te hoeven verantwoorden waarom je ergens gebruik van wilt maken.

Daarom kiezen wij voor een toegankelijke en inclusieve inrichting van Raalte. Denk aan rolstoeltoegankelijke voorzieningen, invalidetoiletten met Eurosleutel en werkplekken waar iedereen welkom is. Ook het aanvragen van blijvende voorzieningen moet eenvoudiger: de gemeente moet uitgaan van vertrouwen, niet van bureaucratische herhaling.

Ons doel is dat iedere inwoner zich vrij kan bewegen, meekan doen en zich thuis voelt in Raalte.

Onze concrete plannen:

- In 2030 zijn alle dorpen en het buitengebied voorzien van voldoende toegankelijke voorzieningen en invalidetoiletten.
- Procedures voor blijvende voorzieningen worden vereenvoudigd, met vertrouwen als uitgangspunt.
- Gemeente Raalte realiseert inclusieve werkplekken waar iedereen kan bijdragen.
- Jaarlijks worden nieuwe initiatieven gestart om toegankelijkheid en inclusiviteit te versterken.

5. Betaalbare gemeentefinanciën

De gemeente Raalte staat er financieel goed voor. De lastendruk voor inwoners is redelijk en het voorzieningenniveau is goed, al staat dat voorzieningenniveau wel onder druk. De gemeentelijke inkomsten vanuit het Rijk staan onder druk. De reserves zijn grotendeels op orde, hoewel de reserves voor het vervangen van wegen, kunstwerken en scholen de nodige aandacht vragen. Hier is, net als in veel andere gemeenten, onvoldoende geld voor gereserveerd.

De reikwijdte van de jeugdzorg is de komende jaren een belangrijk onderwerp. Nu kunnen enkele kinderen met een complexe en/of intensieve behandeling ervoor zorgen dat de gemeente veel geld uit eigen middelen moet bijleggen voor jeugdzorg.

GemeenteBelangen gaat voor een degelijke financiering van ons huishoudboekje.

Onze ambitie:

1. We beperken de stijging van inwonerslasten (ozb, rioolheffing en afvalstofheffing) zoveel mogelijk
2. We brengen balans in inkomsten en uitgaven van goede jeugdzorg.
3. We voeren een financieel degelijk beleid waarmee eventuele tegenvallers goed opgevangen kunnen worden

5.1. Beperken stijging van inwonerslasten

De rioolheffing en afvalstoffenheffing moeten kostendekkend zijn. Door landelijke maatregelen, waaronder een CO_2-heffing op verbranding van afvalstoffen, zal een stijging van lasten helaas niet te vermijden zijn. Wij willen er scherp op toezien dat de kosten zo laag mogelijk blijven. De OZB beperken wij bij voorkeur tot de trendmatige verhoging. Daarnaast zetten we in op het binnenhalen van financiële middelen vanuit provincie, Rijk en Europa, zodat we extra investeringen kunnen doen zonder dat inwoners daarvoor opdraaien.

Ons doel is daarom om verhoging van inwonerslasten te beperken tot de trendmatige verhoging (meebewegen met inflatiecorrectie/-index)

Onze concrete plannen:

- Rioolheffing en afvalstoffenheffing blijven kostendekkend door hierop scherp toe te zien

5.2. Balans brengen in inkomsten en uitgaven van goede jeugdzorg

Voor de gemeente Raalte is het van groot belang dat de jeugdzorg vanaf 2028 daadwerkelijk in balans komt, zowel qua inkomsten vanuit het Rijk als qua uitgaven. Hoewel landelijk wordt gestreefd naar financiële stabiliteit, blijft er voor de gemeente Raalte onzekerheid bestaan. De gemeente wordt immers geacht specifieke, vaak kostbare zorgvragen uit eigen middelen te financieren. Dit kan leiden tot aanzienlijke extra uitgaven, zeker bij intensieve jeugdhulptrajecten die niet binnen de landelijke kaders vallen.

Daarom is het belangrijk dat het Rijk niet alleen de reikwijdte van de jeugdzorg duidelijk afbakent, maar ook zorgt voor landelijke financiering van uitzonderlijke en dure zorgvragen. Alleen dan kan de gemeente Raalte haar verantwoordelijkheid blijven nemen voor kwetsbare jongeren, zonder dat dit ten koste gaat van andere gemeentelijke taken.

Ons doel is dat er een eerlijke balans is tussen inkomsten en uitgaven van de jeugdzorg en dat excessen worden voorkomen.

Onze concrete plannen:

- Samen optrekken met andere gemeenten (VNG) om de reikwijdte van de jeugdzorg in te perken: excessen in de jeugdzorg uit de taakstelling voor de gemeenten en op landelijk niveau financieren (Commissie van Ark II 2027/2028)
- Actieve lobby in Den Haag, waarbij we de kracht van onze leden benutten om invloed uit te oefenen op beleidsvorming en besluitvorming.

5.3. Financiële degelijkheid en het kunnen opvangen van tegenvallers

Een degelijke financiering van ons huishoudboekje stelt ons in staat onverwachte tegenvallers goed op te vangen. Hiermee voorkomen we dat er te grote sprongen komen in de lasten voor inwoners en ondernemers.

Ons doel is om de reserves op orde te houden en te zorgen voor voldoende buffers

Onze concrete plannen:

- Verhogingen in de begroting zijn bij voorkeur beperkt tot het trendmatig meebewegen via de index inflatiecorrectie
- Bij nieuwe wensen wordt eerst gekeken of bestaand beleid kan worden geschrapt om te voorkomen dat er iedere keer extra geld nodig is.
- Continuering van het huidige reserve- en voorzieningenbeleid om onze goede financiële positie te handhaven
- Inzet op een goed meerjarenonderhoudsprogramma op alle onderdelen van onze kapitaalgoederen (wegen/bruggen/tunnels etc.), inclusief beheer en vervanging
- Slim inzetten van risicosturing om de inzet van (extra) geldmiddelen te beperken

6. Natuur, milieu en energie

De gemeente Raalte staat voor grote uitdagingen op het gebied van klimaatverandering, energievoorziening en biodiversiteit. De warmtetransitie verloopt traag, netcongestie belemmert duurzame initiatieven en de beschikbaarheid van schoon water wordt steeds grilliger door droogte en piekbuien. Biodiversiteit staat onder druk, vooral in de bebouwde omgeving.

Onze ambitie:

1. Lokale energietransitie met sociale rechtvaardigheid.
2. Klimaatadaptatie en waterbeheer.
3. Biodiversiteit en vergroening van de leefomgeving.
4. Samen naar een gedragen beleid voor duurzame opwek.

6.1. Lokale energietransitie met sociale rechtvaardigheid

GemeenteBelangen kiest voor duurzame energie met verstand én gevoel. Alleen samen maken we van duurzame ambities een realiteit die werkt voor iedereen. Dit mag niet ten koste gaan van de gezondheid en leefbaarheid van inwoners.

De energietransitie vraagt om een robuust en toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk. Verzwaring van het net is noodzakelijk, zodat huishoudens, bedrijven en maatschappelijke instellingen kunnen rekenen op een betrouwbare energievoorziening. Dit is essentieel voor de aansluiting van zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen.

Naast verduurzaming via groene elektronen (zoals stroom uit zonnepanelen) wil GemeenteBelangen ook nadrukkelijk kijken naar groene moleculen: duurzame gassen zoals biogas en op termijn groene waterstof.

Niet iedereen in onze gemeente kan de eigen energielasten of energiemaatregelen betalen. Energiearmoede kan leiden tot grote ongelijkheden. Dit vraagt om actieve inzet van de gemeente.

Ons doel is om de ambities op het gebied van de energietransitie te realiseren met sterke betrokkenheid van de samenleving en energiearmoede tegen te gaan.

Onze concrete plannen:

- Opstellen van een Lokale Energiestrategie (LES) met focus op draagvlak en betaalbaarheid, waarbij in 2030 minimaal 150 GWh van de energie lokaal en duurzaam wordt opgewekt en opgeslagen, en waarbij inwoners meer zeggenschap en eigenaarschap krijgen over duurzame projecten.
- Lokale energiecoöperaties, inwonersinitiatieven en wijkambassadeurs krijgen structurele ondersteuning.
- Uitbreiding van laadpaalinfrastructuur, met prioriteit voor wijken en bedrijventerreinen.
- Inzetten op een regionale aansluiting op het landelijke netwerk voor groene waterstof; dit biedt kansen voor ondernemers en mobiliteit en kan op termijn ook een betaalbare oplossing bieden voor woningen en gebouwen.
- Versterken van het elektriciteitsnet om stagnatie van duurzame projecten te voorkomen, waarbij bij netverzwaring rekening wordt gehouden met gezondheid en leefbaarheid van inwoners.

- Energiearmoede wordt actief bestreden met hulp op maat, fixteams of subsidies, en door lagere energielasten via collectieve opwek en isolatie; 100% van de huishoudens met energiearmoede wordt bereikt.
- In de prestatieafspraken met woningcorporaties wordt opgenomen dat alle huurwoningen in 2030 minimaal energielabel B hebben, zonder dat de woonlasten van huurders stijgen.
- Actief stimuleren van (particuliere) verhuurders om hun woningen te verduurzamen.
- De gemeente gaat in overleg met TenneT en Enexis over investeringen in netverzwaring, bewonersparticipatie, leefomgevingskwaliteit en strikte normen voor straling en geluid.
- Door het netwerk te versterken, maken we ruimte voor collectieve initiatieven zoals buurtbatterijen, energiecoöperaties en lokale opwek; hiermee versnellen we de energietransitie op wijkniveau.

6.2. Klimaatadaptatie en waterbeheer

We krijgen steeds vaker te maken met extreme weersomstandigheden. Hevige regenbuien zorgen voor wateroverlast, lange droge periodes leiden tot verdroging en hittegolven veroorzaken hittestress. Deze veranderingen raken niet alleen de natuur en landbouw, maar ook onze dorpen, inwoners en bedrijven.

Daarom zetten we in op klimaatadaptatie: slimme maatregelen die onze leefomgeving groener, koeler en gezonder maken. Denk aan extra groen in de wijk, waterbergingen en het afkoppelen van regenpijpen. Zo maken we onze dorpen bestand tegen het veranderende klimaat.

Onze doelen:

- Inwoners en ondernemers ervaren hun omgeving als groener, koeler en gezonder.
- We creëren een veilige en toekomstbestendige leefomgeving.

Onze aanpak:

- Investeren in waterbergingen en het ontkoppelen van hemelwaterafvoer per dorp of wijk.
- Campagnes voor het vergroenen van tuinen en terreinen.
- Samenwerken met het waterschap voor regionale afstemming, bijvoorbeeld bij inpassing van een sponsstrategie.
- Subsidies voor groene daken, geveltuinen en regenpijp-afkoppeling.
- Verharding in de openbare ruimte vervangen door waterdoorlatende materialen.
- Verbeteren van het gescheiden rioleringsstelsel bij straatonderhoud.

6.3. Biodiversiteit en vergroening van de leefomgeving

De biodiversiteit is in Nederland de afgelopen decennia achteruitgegaan, met name in stedelijke en agrarische gebieden. De diversiteit van flora en fauna is sterk afgenomen, waardoor ecosystemen onder druk komen te staan. Een stabiel ecosysteem draagt bij aan CO_2-opslag, vermindering van hittestress, waterzuivering, luchtkwaliteit, voedselvoorziening en gezondheid. Herstel van biodiversiteit is

cruciaal, ook om overlast door bijvoorbeeld eikenprocessierups en ratten tegen te gaan.

Ons doel is om de biodiversiteit in de bebouwde omgeving met 30% te vergroten (gemeten via de soortenindex) en het gebruik van schadelijke pesticiden met 50% te verminderen. Dit draagt bij aan een gezondere leefomgeving en schoner oppervlakte- en grondwater.

Onze concrete plannen:

- Het recht op een gezonde leefomgeving opnemen in de omgevingsvisie, vergunningverlening en milieubeleid.
- Actief opsporen van milieuovertredingen en strenge handhaving bij bodem-, lucht- en watervervuiling.
- Subsidies en stimulering voor duurzame teeltmethoden.
- Intensieve samenwerking met waterschappen en natuurorganisaties.
- Ruimtelijke ordening inzetten om bufferzones en ecologische verbindingszones te creëren.
- Monitoring en transparantie over pesticidengebruik en gewasbescherming.
- Aanleggen van natuurvriendelijke zones in alle kernen.
- Voorlichtingscampagnes en samenwerking met scholen en verenigingen voor educatie en inwonersparticipatie.
- Structureel budget voor biodiversiteitsprojecten in de gemeentebegroting.

6.4. Samen naar een gedragen beleid voor duurzame opwek

Wind- en zonne-energie roepen uiteenlopende reacties op. Sommigen zien dit als noodzakelijk voor duurzame energie; anderen maken zich zorgen over landschap, gezondheid, natuur en leefomgeving.

Wij willen samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en experts komen tot een wind- en zonbeleid dat breed gedragen wordt. Geen besluiten van bovenaf, maar een proces van onderop waarin ruimte is voor zorgen, ideeën en alternatieven.

Ons doel is dat plannen voor duurzame opwek in een open en transparante dialoog tot stand komen en breed draagvlak hebben.

Onze concrete plannen:

- Inwoners, ondernemers en organisaties vanaf het begin actief betrekken bij beleid en keuzes.
- Transparantie bieden met heldere informatie over effecten, alternatieven en mogelijkheden.
- Zoeken naar oplossingen die passen bij het karakter van Raalte en haar dorpen, met een balans tussen energie en omgeving.
- Bij planvorming streven naar minimaal 50% lokaal eigendom, bijvoorbeeld via energiecoöperaties of collectief eigendom door de lokale gemeenschap.

6.5. Circulair denken: minder afval, meer hergebruik

GemeenteBelangen zet zich in voor een duurzame toekomst. Wij geloven in een circulaire economie waarin afval een grondstof is. Zo zorgen we samen voor een schonere leefomgeving en een gezonde toekomst voor onze kinderen.

Ons doel is dat we in 2030 het restafval per inwoner met 50% verminderen en hergebruik verdubbelen.

Onze concrete plannen:

- Slimmer inzamelen: wie minder restafval aanbiedt, betaalt minder.
- Meer hergebruik: ondersteunen van kringloopwinkels, repair cafés en lokale initiatieven.
- Duurzaam inkopen: de gemeente koopt circulair in bij aanbestedingen.
- Bewustwording: educatie op scholen en een jaarlijkse “Week van de Circulaire Gemeente”.
- Samenwerken met inwoners, ondernemers en verenigingen om een circulaire gemeenschap op te bouwen.

7. Lokale economie

De economie in de gemeente Raalte draait goed en daar plukt bijna iedereen de vruchten van. De werkloosheid is laag, de bedrijvigheid groeit, er wordt hard gewerkt aan de winkelcentra en het toerisme zit in de lift. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in nieuwe bedrijventerreinen en in de winkelcentra van Heino en Raalte. Ook op bestuurlijk niveau wordt veel gedaan om de banden met werkgevers te versterken, onder meer via bijeenkomsten en contactambtenaren.

We zien echter dat de gemeente Raalte op drie thema's nog stappen kan zetten: behoud en ontwikkeling van bedrijventerreinen in de kernen, een economische visie op langere termijn en een betere verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Bedrijventerreinen zijn cruciaal voor economische vooruitgang en het aantal banen, niet alleen in Raalte en Heino maar ook in de kleinere dorpen. Bedrijven dragen niet alleen bij aan werkgelegenheid maar ook aan leefbaarheid, samenwerking en sponsoring van het verenigingsleven.

Met een tekort aan arbeid, grondstoffen, energie en ruimte is het van belang dat we nadenken welke ondernemers het beste passen in het economisch landschap van Raalte, zodat dit ook in 2030 nog mogelijk blijft. Ondanks de huidige economische hoogconjunctuur blijft een groep inwoners moeite hebben met het vinden van een geschikte baan. Het aantal openstaande vacatures is groot, maar vaak wordt gezocht naar geschoolde medewerkers, bijvoorbeeld in techniek of zorg.

Onze ambitie:

1. Ontwikkeling van bedrijvenlocaties in dorpen
2. Een nieuwe Economische Agenda 2040
3. Een betere match tussen onderwijs en arbeidsmarkt

7.1. Ontwikkeling van bedrijvenlocaties in dorpen

Bedrijventerreinen en kantorenlocaties zeggen veel over toekomstige bedrijvigheid. Mogelijkheid tot uitbreiding van kleine bedrijventerreinen geeft perspectief voor bestaande bedrijven, terwijl het type nieuwbouwlocatie en de bijbehorende eisen richting geven aan welk soort bedrijven zich kan vestigen of uitbreiden. Voor de leefbaarheid van dorpen is het cruciaal dat we hierin blijven investeren.

Net als bij woningbouw is het voor bedrijven steeds lastiger om een nieuwe stroomaansluiting te krijgen of een bestaande aansluiting uit te breiden. Steeds meer ondernemers kiezen voor elektrificatie van machinepark en wagenpark maar worden afgeremd door beperkte capaciteit op het elektriciteitsnet. Voor veel sectoren is elektriciteit de logische en betaalbare vervolgstap naar een duurzamere bedrijfsvoering.

Vanuit de gemeente wordt al veel gedaan om starters op weg te helpen en groeiende bedrijven de vervolgstap te laten zetten. Ook bedrijven van buiten weten de weg naar het Raalter bedrijventerrein steeds beter te vinden. Daarbij kijken we naar maatwerk: iedere situatie is anders en de ondernemer is vaak ook een dorpsgenoot.

Betrouwbaarheid en voorspelbaarheid zijn essentieel. Doe wat je zegt en zeg wat je doet. Tijdens het proces de spelregels veranderen ondermijnt vertrouwen. Heldere afspraken en consequente uitvoering zijn daarom noodzakelijk.

Ons doel is bedrijvenlocaties te ontwikkelen met focus op behoud van bestaande bedrijven en ruimte voor nieuwe bedrijven die meerwaarde bieden voor de groei en arbeidsmarkt van Raalte.

Onze concrete plannen:

- GemeenteBelangen is geen voorstander van verplaatsing van bedrijven vanuit de dorpen naar het Raalter bedrijventerrein zolang uitbreiding in het dorp mogelijk blijft. Alleen bij uitzondering, wanneer het beter is voor het dorp, passen we maatwerk toe, altijd passend bij schaal en karakter.
- Bedrijven en kantoren met toegevoegde waarde voor de gemeente Raalte: dus ruim baan aan innovatieve en duurzame bedrijven die een werkplek bieden aan verschillende niveaus en sectoren waar de arbeidsmarkt op kan anticiperen en geen ruimte bieden voor logistieke blokkendozen, datacenters, energie- of drinkwaterslurpers en grote uitstoters met weinig toegevoegde waarde en weinig perspectief op de economie van de toekomst.
- Investeren in oplossingen die het mogelijk maken om nieuwe bedrijven op het net aan te sluiten en innovatie die ervoor zorgt dat bedrijven hun capaciteit kunnen uitbreiden, waarbij we ook kijken naar het slim benutten van bestaande energiecapaciteit bij bedrijven.
- Versterking van een actieve en faciliterende rol van de gemeente, als aanjager, innovator en netwerkpartner.

7.2. Een nieuwe Economische Agenda 2040

Een nieuwe Economische Agenda is noodzakelijk omdat onze economie verandert. De winkelcentra zijn de afgelopen jaren flink aangepakt en er is fors geïnvesteerd in aantrekkelijke winkelgebieden met aandacht voor uitstraling, groen en water. Het aanbod en type winkels verschuift in een tijd van internet, inflatie en schaarste op de arbeidsmarkt; functies verschuiven vaker naar horeca en dienstverlening.

De gastvrijheid van Raalte blijkt ook uit het ondernemerschap in de toeristische sector. Het buitengebied ontwikkelt zich en het aantal overnachtingen stijgt, wat de bestedingen en leefbaarheid ten goede komt. Evenementen en dorpsfeesten dragen bij aan verbinding en reuring maar staan onder regeldruk, inflatie en uitdagingen bij het vinden van bestuursleden en vrijwilligers.

De Regio Zwolle is als samenwerkingsverband steeds belangrijker. Raalte profiteert van de economische opkomst van de regio en kan hier nog meer van plukken.

Ons doel is om ruim baan te bieden voor innovatie, onderscheidend vermogen, toerisme en vrijetijdseconomie met een meerwaarde voor lokale arbeidsmarkt.

Onze concrete plannen:

- Opstellen van een Economische Agenda 2040 inclusief actieplan gericht op een duurzame economische groei
- Innemen door de gemeente Raalte van een nog sterkere rol binnen Regio Zwolle op de gebieden waarin het onderscheidend is.
- Innovatieve en ambitieuze ondernemers laten uitgroeien tot de groeiparels van de regio. We positioneren de gemeente Raalte als centrale schakel

tussen Deventer en Twente, aantrekkelijk voor bedrijven dankzij een versterke verbindingen via N35/F35 en N348/F348.

- We zetten in op een sterke mix van lokale ondernemers en landelijke ketens om de centra van Raalte en Heino levendig te houden.
- Vastgoedeigenaren aanspreken op hun grote verantwoordelijkheid om hun vastgoed te onderhouden en gevels te verfraaien.
- Creatief omgaan met bestemmingen. zolang die van meerwaarde is voor het centrum om het centrum in Raalte en Heino levendig te houden, hiervoor zijn voldoende kansen en mogelijkheden.
- Verhogen van het aantal bezoekers en overnachtingen, met de gemeente Raalte als middelpunt van alles wat Salland te bieden heeft, zodat de vrijetijdseconomie meerwaarde biedt aan inwoners en toeristen.
- Betere ondersteuning om evenementenorganisaties te behouden en ruimte te bieden voor nieuwe initiatieven.

7.3. Een betere match tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Ondanks de huidige economische hoogconjunctuur blijft er een groep inwoners moeite hebben met het vinden van een geschikte baan. Het aantal openstaande vacatures is groot, maar vaak wordt gezocht naar geschoolde medewerkers met een achtergrond in bijvoorbeeld techniek of zorg.

Ons doel is daarom om een betere match te realiseren tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij we ook gebruikmaken van regionale initiatieven zoals Talentenregio om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.

Onze concrete plannen:

- Actief beleid om ervoor te zorgen dat iedereen die niet succesvol is in het vinden van een betaalde baan op weg geholpen kan worden met een relevante opleiding
- Ondersteuning van samenwerkingsverbanden tussen scholen en bedrijven
- Intensieve samenwerking met Talentenregio en andere relevante partners om opleidingsprogramma's en vacatures regionaal te koppelen, zodat inwoners sneller de juiste kansen vinden

8. Veranderingen in het buitengebied

Het buitengebied van de gemeente Raalte staat voor grote veranderingen. De agrarische sector zit midden in een transitie door strengere milieuregels, stikstofmaatregelen en veranderende marktomstandigheden. Tegelijkertijd neemt de druk op de ruimte toe door woningbouw, recreatie en natuurontwikkeling. Dit zorgt voor spanningen tussen verschillende belangen: boeren die willen doorgaan of verduurzamen, inwoners die rust en leefbaarheid willen behouden en natuur- en waterdoelen die gehaald moeten worden.

Daarnaast dreigt het landschap versnipperd te raken door ongecontroleerde bebouwing en functiewijzigingen. Zonder duidelijke keuzes verliezen we de samenhang, openheid en kwaliteit van ons buitengebied. De uitdaging is om ruimte te bieden aan agrarische ondernemers, zorgvuldig om te gaan met nieuwbouw en recreatie en tegelijkertijd natuur, waterkwaliteit en leefbaarheid te beschermen. Dit vraagt om maatwerk, samenwerking en een langetermijnvisie waarin alle gebruikers van het buitengebied worden meegenomen. Daarom kiezen we voor een aanpak die ruimte biedt, kwaliteit bewaakt en samenwerking centraal stelt.

Onze ambitie:

1. Ruimte bieden aan agrarische ondernemers
2. Zorgvuldig bouwen in het buitengebied, met behoud van openheid en kwaliteit van het landschap.
3. Geen extra lokale belemmeringen bovenop landelijke regelgeving voor agrariërs.

8.1. Ruimte bieden aan agrarische ondernemers

GemeenteBelangen staat voor een vitaal en toekomstgericht buitengebied in de gemeente Raalte. Dat betekent dat we ruimte willen blijven bieden aan agrarische ondernemers die actief willen blijven, willen verduurzamen of willen verbreden. Deze ondernemers zijn essentieel voor het karakter en de economie van onze plattelandsgemeente.

Ons doel is daarom dat agrarische ondernemers die actief willen blijven, willen verduurzamen of willen verbreden ruimte krijgen

Onze concrete plannen:

- Opstellen van beleid dat perspectief biedt aan boeren die door willen, met duidelijke, werkbare regels, passende omgevingsplannen en ondersteuning bij innovatie, waarbij ook rekening wordt gehouden met de belangen van andere gebruikers van het buitengebied, zoals bewoners, natuur en toerisme.

8.2. Zorgvuldig bouwen in het buitengebied

Tegelijkertijd maken we duidelijke keuzes over hoe we met nieuwbouw omgaan in het buitengebied. GemeenteBelangen kiest voor zorgvuldig bouwen op logische plekken, zoals aan de randen van kernen of in lintvorm. Dit versterkt de samenhang, behoudt de openheid van het landschap en ondersteunt voorzieningen. Kleinschalig kamperen en toeristisch recreëren zien we als waardevolle ontwikkelingen, zolang deze niet ten koste gaan van bestaande ondernemers.

Ons doel is dat nieuwbouw in het buitengebied altijd zorgvuldig en in samenhang wordt gerealiseerd, zodat kwaliteit en leefbaarheid vooropstaan.

Onze concrete plannen:

- Nieuwbouw van woningen alleen in goed doordachte clusters op logische plekken, zoveel mogelijk aansluitend bij bestaande dorpen en bij voorkeur op bestaande erven, voor zover dit anderen niet hindert.
- Ruimte bieden aan kleinschalige, passende bedrijvigheid die het landelijk karakter respecteert en het gebied leefbaar houdt.

8.3. Geen extra lokale regels voor agrariërs

Het landelijke stikstofbeleid zorgt er op dit moment voor dat veel ontwikkelingen op slot zitten, ook in onze gemeente. GemeenteBelangen erkent dat we lokaal ook verantwoordelijkheid moeten nemen om natuur en omgeving te beschermen. Tegelijk willen we geen extra drempels opwerpen. Wat landelijk al geregeld is, hoeft niet nogmaals te worden vastgelegd met aanvullende gemeentelijke regels. Wij kiezen voor duidelijkheid, balans en geen overbodige belemmeringen. Daarnaast willen we niet afwachten: samen met omringende gemeenten gaan we actief aan de slag in het landelijk gebied, zodat we klaarstaan wanneer landelijke plannen er liggen en kansen zoals subsidies direct kunnen worden benut.

Daarnaast verdient de kwaliteit van ons oppervlaktewater meer aandacht. De waterkwaliteit in sloten, beken en rivieren staat onder druk, onder andere door uitspoeling van meststoffen. We geloven in samenwerking en maatwerk. Daarom willen we per gebied in de gemeente het gesprek aangaan om samen tot een totaalplan voor dat gebied te komen.

Ons doel is geen extra lokale belemmeringen bovenop landelijke regelgeving voor agrariërs te creëren.

Onze concrete plannen:

- Samen met agrariërs, aanverwante partijen en het waterschap zoeken naar realistische oplossingen die leiden tot betere waterkwaliteit zonder dat het mestgebruik per hectare verder wordt beperkt.

9. Bestuurlijke betrouwbaarheid

GemeenteBelangen staat al veertig jaar bekend als partij die goed luistert en alle belangen zorgvuldig afweegt. Het belang van de één is lang niet altijd het belang van de ander. We hebben een kandidatenlijst die breed geworteld is in alle kernen en wijken van de gemeente, zodat we weten wat er speelt en we in verbinding staan met inwoners, bedrijven en organisaties in heel onze gemeente. Voor hen willen wij het verschil maken door het behalen van concrete resultaten. Het moet voor iedereen een plezier zijn om hier te wonen, te werken en te ondernemen. Die betrokkenheid van inwoners en ondernemers is voor ons essentieel voor het functioneren van onze samenleving.

GemeenteBelangen is een stabiele en betrouwbare politieke factor waarin inwoners en ondernemers vertrouwen hebben. We nemen onze verantwoordelijkheid en besturen met een positief kritische blik, gezond verstand en in samenwerking met alle betrokkenen. Politiek en bestuur moeten midden in de samenleving staan, niet om individuele meningen en belangen te dienen, maar juist om alle belangen tegen elkaar af te wegen en de juiste keuzes te maken.

In de huidige tijd is het noodzakelijk om als gemeente samen te werken met andere gemeenten. Regionale samenwerking wordt meer en meer gevraagd door de provincie en het Rijk, elke regio telt. **Onze ambitie:**

1. Vertrouwen van inwoners en ondernemers versterken
2. Bestuurlijke betrouwbaarheid in het hart van de samenleving
3. Regionale verbinding met Zwolle, Twente en Stedendriehoek

9.1. Vertrouwen van inwoners en ondernemers versterken

Het vertrouwen van inwoners en ondernemers in de overheid is laag. Dat heeft onder andere te maken met het gevoel dat er niet geluisterd wordt. Bij het maken van keuzes spelen altijd verschillende belangen en meningen een rol. Waar een project voor de één kansen biedt, kan het voor de ander juist een bedreiging zijn. GemeenteBelangen wil dat iedereen goed betrokken wordt bij plannen en aan de voorkant wordt meegenomen. Dat geldt zowel voor plannen op de lange termijn als voor concrete projecten in een wijk of straat. Dit betekent niet dat ieders belang wordt overgenomen, maar wel dat er een zorgvuldige afweging plaatsvindt en dat mensen begrijpen waarom een keuze wordt gemaakt.

Het vertrouwen kan ook groeien door inwoners de mogelijkheid te geven zelf invloed uit te oefenen op hun directe woonomgeving. GemeenteBelangen wil daarom inwonersinitiatieven omarmen, deze ruimte geven en daarmee experimenteren, met name initiatieven die voortkomen uit de dorpsambitieplannen.

Ons doel is dat inwoners en ondernemers zich betrokken voelen bij plannen van de gemeente Raalte

Onze concrete plannen:

- Bij planvorming worden inwoners en ondernemers altijd actief betrokken
- Inzetten van het burgerberaad bij complexe strategische beleidsvraagstukken
- Inwoners krijgen het recht om uit te dagen (Right to Challenge): initiatieven van inwoners om taken van de gemeente over te nemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan.

9.2. Bestuurlijke betrouwbaarheid in het hart van de samenleving

Vertrouwen in de overheid is mede gebaseerd op de betrouwbaarheid van het bestuur. Duidelijk beleid, gericht op het algemeen belang, is daarvoor noodzakelijk. Het Rijk geeft op dit moment weinig richting aan de toekomst van Nederland. GemeenteBelangen wil dat de gemeente Raalte niet stil blijft staan en daarom, binnen landelijke kaders, blijft investeren in de toekomst van de gemeente. Of het nu gaat om het buitengebied, woningbouw of het realiseren van dorpsambitieplannen, we moeten niet wachten op de landelijke overheid.

Bij betrouwbaar bestuur hoort ook een bestuur dat in het hart van de samenleving staat. Contactwethouders zijn een goed voorbeeld hiervan. Een ander voorbeeld is het gemeentehuis, al honderd jaar het hart van Raalte en van onze lokale democratie. In 2025 bestaat het gemeentehuis een eeuw, een mijlpaal die laat zien hoe diep het gebouw verankerd is in onze gemeenschap. Verplaatsing naar de Spoorzone zou niet alleen kapitaalsvernietiging betekenen, maar ook verlies van een belangrijk historisch en maatschappelijk ankerpunt. GemeenteBelangen wil het huidige gemeentehuis daarom toekomstbestendig maken, vanuit het uitgangspunt sober, doelmatig en duurzaam. Zo blijft het gemeentehuis een economische bijdrage leveren aan het centrum van Raalte en behouden we een stuk geschiedenis dat ons verbindt.

Ons doel is dat inwoners en ondernemers vertrouwen hebben in de lokale overheid.

Onze concrete plannen:

- Blijven investeren in onze gemeente, ondanks landelijke stilstand
- Het gemeentehuis toekomstbestendig maken op de huidige locatie

9.3. Regionale verbinding met Zwolle, Twente en Stedendriehoek

Onze gemeente heeft een uitstekende ligging in Overijssel. Daar moeten we gebruik van maken. We kunnen profiteren van onze ligging in het centrum van drie belangrijke regio's: Zwolle, Twente en Stedendriehoek. Geldstromen zijn beter bereikbaar via de regio en investeringen in nationale en provinciale infrastructuur, zoals de N35, kunnen we alleen realiseren door samen te werken met andere gemeenten en regio's. Dit geldt ook voor onze samenwerking in Salland met Olst Wijhe en Deventer.

Ons doel is daarom om actief samen te werken met de regio’s Zwolle, Twente en Stedendriehoek

Onze concrete plannen:

- Actieve deelname in Regio Zwolle.
- Samenwerking versterken met de regio’s Twente en Stedendriehoek, in samenwerking met de partners binnen Salland.

10. Colofon & Verantwoording

Voorzitters verkiezingsprogrammacommissie
Frank Niens & Irene Weertman-Halfwerk

Met dank aan de verkiezingsprogrammacommissie
Emiel Gerner, Monique Knol, Arno van Wieren en Ramon Witteveen

Dit programma is vastgesteld door de ledenvergadering van GemeenteBelangen op 18 oktober 2025. Het is een richtinggevend document en kan worden aangepast bij nieuwe ontwikkelingen.

Heeft u vragen of opmerkingen over het verkiezingsprogramma? Neem dan contact met ons op via https://www.gbraalte.net/contact/